

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Övriga nämnder
Förvaltning

Jönköpings kommuns AI-vägledning

Fastställd av stadsdirektör 2025-09-24

AI inom Jönköpings kommun

Inledning	2
Användningsområden	3
Att använda AI-system.....	3
AI-system som tillhandahålls av kommunen	3
Allmänt tillgängliga AI-system	4
Säkerställande av AI-kunnighet	4
Riktlinjer för användning av AI-system	5
Att skaffa och införa nya AI-system	6
Riktlinjer för att skaffa och införa nya AI-system	6

Inledning

Detta kommunövergripande dokument utgår från Digitaliseringsstrategi för Jönköpings kommun och syftar till att ge riktlinjer och vägledning både vad gäller användning av artificiell intelligens (AI) och införande av nya AI-system.

Användning av AI är en viktig del av kommunens digitalisering och AI-vägledningen ska ge chefer och medarbetare stöd att använda AI på ett ansvarsfullt, etiskt och lagligt sätt, i linje med kommunens styrande dokument.

Förutom detta kommunövergripande dokument ska förvaltningar bedöma om de behöver ta fram verksamhetsspecifika vägledningar kring AI-användningen inom sin förvaltning, i syfte att omhänderta specifika behov i respektive organisation. Sådan verksamhetsspecifik vägledning ska följa denna AI-vägledning och andra kommunövergripande styrande dokument.

Styrande dokument, riktlinjer, processer och annan dokumentation som beskriver hur Jönköpings kommun ska arbeta med digitala tjänster, kommunikation, personuppgiftshantering och informationssäkerhet gäller även för AI-system.

Länkar till några av kommunens styrande dokument, riktlinjer och informationssidor:

[Digitaliseringsstrategi](#)

[Policy för kommunikation](#)

[Dataskydd och GDPR](#)

[Informationssäkerhet](#)

[Styrmodell för IT och digitalisering](#)

Begreppet ”AI-system” används i detta dokument som ett samlingsnamn för digitala tjänster och verktyg som använder AI-funktioner.

Användningsområden

AI etableras i alla sektorer och samhällen världen över på ett omdanande sätt. Användningen av AI har stora potentiella effekter och nyttor i samhället i stort och inom den kommunala verksamheten, som till exempel:

- AI kan användas som arbetsverktyg för att generera text eller bild, skriva rapporter, ta fram prognoser, förbereda kommunikationsmaterial, översätta text, generera kreativa idéer och som hjälpmedel i undervisningen.
- AI kan användas för att automatisera arbetsuppgifter och processer, vilket kan förbättra servicekvaliteten, öka effektiviteten och minska kostnader.

Att använda AI-system

Den AI-teknik som de senaste åren har fått ett stort genomslag är generativ AI, som på användarens instruktioner kan generera text, bild, video, ge svar på frågor, sammanfatta text, ta fram idéer och producera bildspel. Kärnan i generativ AI är maskininlärning, där stora mängder data samlas in, analyseras och används för att generera svar eller dra slutsatser baserade på de frågor som ställs.

AI-vägledningen innehåller riktlinjer både vad gäller AI-system som tillhandahålls av kommunen och allmänt tillgängliga AI-system.

AI-system som tillhandahålls av kommunen

I första hand används AI-system som är upphandlade och tillhandahålls av kommunen. Till skillnad från allmänt tillgängliga AI-system finns det då ett avtal mellan kommunen och leverantören av AI-systemet.

Förvaltningarna bedömer och avgör om känslig eller intern information får användas och behandlas inom respektive AI-system. Denna informationskartläggning dokumenteras i informationshanteringsplanen.

Copilot

För användning av generativ AI inom kommunen ska i första hand Copilot användas. Copilot finns i två versioner:

- Copilot Arbete är integrerad i medarbetarens digitala arbetsmiljö och använder organisationens data, såsom e-post, OneDrive och Teams, för att ge relevanta svar. För att kunna använda Copilot Arbete behövs en licens, som närmaste chef godkänner.
- Copilot Web tillhandahålls på kommunens digitala enheter och är en generell AI-assistent där information enbart inhämtas från internet. Copilot Web kan användas för att skriva texter eller få svar på allmänna frågor, likt ChatGPT, och är inte kopplad till kommunens interna system.

Känslig information får inte användas eller behandlas i Copilot Arbete och Copilot Web.

Allmänt tillgängliga AI-system

Allmänt tillgängliga AI-system, som ChatGPT och Gemini, kan användas av vem som helst, till exempel via en hemsida eller en app, utan krav på inloggning eller avtal.

Allmänt tillgängliga AI-system är inte anskaffade, skapade eller införda för kommunens behov och är inte heller granskade av kommunen.

Eftersom kommunen inte har något avtal med leverantörer av dessa system, saknas möjlighet till insyn och kontroll över information som matas in i AI-systemet.

Endast öppen information får användas eller behandlas i allmänt tillgängliga AI-system. Det innebär att känslig, intern och sekretessbelagd information inte får användas eller behandlas. Personuppgifter är i många sammanhang känslig, intern eller sekretessbelagd information.

Säkerställande av AI-kunnighet

Medarbetare som använder AI-system ska följa kommunens styrande dokument, anvisningar och rutiner och ha den kompetens som krävs för att använda AI-system på ett säkert och ansvarsfullt sätt. Närmaste chef har ansvar för att medarbetaren har rätt kompetens och kunskap.

Riktlinjer för användning av AI-system

Riktlinjerna gäller användning av såväl allmänt tillgängliga AI-system som AI-system som tillhandahålls av kommunen.

- Kommunens medarbetare uppmuntras att vara nyfikna och utforska möjligheterna med AI och ny teknik på ett klokt och säkert sätt. Varje medarbetare ansvarar själv för sitt agerande vid användning av AI-system, precis som vid användning av andra digitala verktyg.
- Användaren har ansvar för den information som delas med AI-systemet.
- Användaren har ansvar för hur resultatet från AI-systemet används.
- Innehåll som har skapats av en AI ska granskas av användaren och vid behov rättas innan det används.
- När AI har använts för att skapa ljud, bild eller rörligt material ska det anges att AI har använts vid framtagande av materialet.
- När ett AI-system används i möte med människor ska kommunen säkerställa transparens. Exempelvis om en invånare kommunicerar med ett AI-system, ska det tydligt framgå att innehållet genereras av ett AI-system och att invånaren interagerar med ett AI-system.
- Användaren av ett AI-system ansvarar för att rapportera informationssäkerhetsincidenter, exempelvis personuppgiftsincidenter, enligt kommunens rutiner.
- När AI används för beslutsfattande eller myndighetsutövning måste krav avseende partsinsyn, dokumentation och förklarbarhet uppfyllas. Beslut ska kunna förklaras och stå under mänsklig kontroll. AI kan användas som del av beslutsunderlag vid beslut som inte har direkt eller ingripande påverkan på enskilda. AI-systemets roll i en beslutsprocess behöver dokumenteras, särskilt när det är tal om beslut som kan överklagas, som påverkar människor eller företag. Det finns fortsatt möjlighet till automatiserade beslut enligt kommunallagen.

Att skaffa och införa nya AI-system

Att skaffa och införa nya AI-system är en del i kommunens digitaliseringsarbete. Detta gäller även när befintliga verksamhetssystem uppgraderas med AI-funktioner.

Riktlinjer för att skaffa och införa nya AI-system

- Behov av nya AI-system ska hanteras enligt kommunens styrmodell för IT och digitalisering. Utvecklingsidéer ska lämnas till objektledaren inom aktuell verksamhet som tar förslaget vidare för bedömning, prioritering och eventuellt införande.
- Vid anskaffning av AI-system ska det säkerställas att AI-systemet är tillräckligt transparent och uppfyller krav som ställs på kommunen utifrån tillämplig lagstiftning. Tillämplig lagstiftning kan vara speciallagstiftning som är aktuell för respektive verksamhet, GDPR, offentlighets- och sekretesslagen, förvaltningslagen, kommunallagen, cybersäkerhetslagstiftning samt AI-förordningen. Det behöver också övervägas om det skapas nya allmänna handlingar genom användning av AI-systemet och hur de i så fall ska lagras och diarieföras.
- När kommunen anskaffar eller själv skapar AI-system ska både leverantörens och kommunens förmåga att skydda information bedömas. Genom avtal säkras att kommunen har kontroll över informationen.
- Befintlig informationshanteringsplan kan behöva revideras vid anskaffning av AI-system, för att bedöma vilken information som får användas.
- Vid anskaffning eller skapande av AI-system ska AI-förordningen beaktas vilket bl.a. innebär att klassificering ska göras utifrån någon av riskkategorierna (1) oacceptabel risk, (2) hög risk, (3) begränsad risk och (4) minimal risk. AI-system innebärande oacceptabla risker är förbjudna.
- Vad gäller AI-system med hög risk tillkommer krav på kommunen; både krav som kommunen behöver ställa på leverantör och krav som kommunen behöver uppfylla vid användning. Om kommunen betraktas som leverantör av AI-system innebärande hög risk ställs ytterligare krav.